

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 510 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 20. KOLOVOZA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Dobro napreduju pripreme za izbore zadružnih savjeta

BIRATI NAJBOLJE LJUDE

Izbori za zadružne savjete u poljoprivrednim zadrugama održat će se 14. rujna. Na terenu se već duže vremena vrše pripreme da bi izbori bili sprovedeni na najbolji način.

I dosad se u poljoprivrednim zadrugama na našem kotaru vršio izbor organa upravljanja. Sadašnji izbori, za razliku od ranije, imaju veliko značenje, jer je održavanje izbora povezano sa opće političkim radom na učvršćenju tih demokratskih organa upravljanja zadrugama. Ranije su se izbori za

zadružne savjete obavljali putem skupština ili delegata i imali su više manifestacioni karakter. Ove godine po prvi put izbori se vrše tajnim glasanjem putem listića.

Na našem kotaru velik broj zadrugara učestvovat će na izborima. Pravo glasa ima svaki zadrugar, koji je upisan u spisak zadruga i koji ne mora da bude vlasnik svog domaćinstva. To znači, da će i omladinci, koji su navršili 18 godina života, ako su učlađeni u zadrugama, izaći na izbore. Posebno je važno, da se u ovim

izbornim pripremama aktivno uključuju omladinu i da ona bude aktivni činilac u izboru najboljih ljudi u zadružne savjete. Mladi ljudi su dosad u većini slučajeva stajali po strani. Nisu se uključivali u organe upravljanja, da bi svojim mladenačkim poletom i smislom za novo, bolje utjecali na razvitak zadruga kao socijalističke privredne organizacije. Tome su uzrok ponajviše sitnoseljačka shvaćanja kod nekih zadrugara, da u upravnom odboru ili zadružnom savjetu može biti samo ono lice koje raspolaže zemljišnim posjedom. Često se moglo čuti: »Što će taj u upravi zadruga, kad nema u svom vlasništvu ni jedne parcele zemlje«. Naravno, da su takva shvaćanja udaljavala mlade ljude od zadruga. I danas na sastancima, kao što je bio slučaj na sastanku zadružnog savjeta u Rogoznici, neki ljudi izražavaju to pogrešno mišljenje.

Pripreme za izbore dosta su odmakle. Već je 15 zadruga održalo sastanke zadružnih savjeta na kojima je donesena odluka o raspisivanju izbora za 14. rujna. Na tim sastancima izabrane su izborne komisije i komisije za biračke spiskove. Do 20. ov. mj. održat će se sastanci savjeta i kod ostalih zadruga. Tako bi se već sada izabrali organi za sprovođenje izbora. Izborna komisija ima da obavi najvažniji dio posla, da prekontrolira biračke spiskove, potvrdi kandidatsku listu, odredi broj biračista i biračke odbore, kao i da obavi sve ono što je potrebno do završetka izbora.

Kotarski zadružni savez pripremio je putem zadruga sve što je potrebno, da bi se svaki zadrugar upoznao s ovogodišnjim izborima za zadružne savjete. Političke organizacije su također dosta uradile na pripremama za izbore. Održani su plenumi općinskih komiteta SK i SSRN na kojima su bili prisutni i aktivisti iz zadruga. Na tim sastancima je istaknuto, da pripreme za izbore zadružnih savjeta treba da budu provedene u znaku upoznavanja zadrugara sa dužnostima i pravima, kao i da se ova akcija treba da odvija na što širem političkom planu. Naravno,

da pretstojeći izbori za zadružne savjete imaju i veliko političko značenje.

Još u toku ovog mjeseca održat će se kandidacione konferencije na kojima će se pred zadrugare iznijeti kandidati za zadružni savjet. Predlaganje kandidata osniva se na punoj demokratskoj, jer sami zadrugari predlažu kandidatsku listu. Svaki član zadruga, koji ima biračko pravo, može da bude kandidiran i biran za člana zadružnog savjeta.

U zadružne savjete biraju se i lica iz redova kolektiva, tako da se ovi organi kombiniraju sa elementima radničkog i zadružnog upravljanja. To je pozitivna tendencija u razvijanju naših zadruga kao socijalističkih privrednih organizacija.

Svakako je važno, da se u zadružne savjete izaberu ljudi koji poznaju našu politiku unaprednja poljoprivrede preko zadruga kao i stručna lica koja će svojim znanjem i iskustvom moći najviše da pridonese jačanju zadruga i poboljšanju rada organa upravljanja zadrugom.

I ovom prilikom je potrebno naglasiti, da su i zadružni savjet i upravni odbor kolektivni organi. Naime, oni svoje odluke donose samo na sjednicama. Poslovni upravitelj je operativno lice, koje rukovodi tekućim poslovanjem zadruga. Organi upravljanja, u granicama svojih ovlaštenja, rukovode kao kolegijalni organi. To znači, da jedan član upravnog odbora ili savjeta ne može jednostavno izdavati naređenja da se neko kreditira ili da se daje roba na veresiju i slično. Takvu praksu treba odbaciti. Pošto su to kolektivni organi, član uprave ili savjetnice mijša u tekuće poslovanje zadruga. Za takvo poslovanje odgovoran je pred tim organima poslovni upravitelj zadruga.

Svaka samovolja negativno bi se odrazilo na poslovanje zadruga. Poštovanje zakonitosti je osnovni preduvjet za pravilno poslovanje naših zadružnih organizacija. Vjerovatno će ovi izbori za zadružne savjete i u tome biti prekretnica.

A. Deković

Aktivnost u izučavanju kongresnih materijala

PRIPREMAJU SE PLANOVİ za izučavanje u jeseni

Političke i društvene organizacije u Hrvatskoj već preko dva mjeseca usmjeruju aktivnost članova na izučavanje materijala Sedmog kongresa Saveza komunističkih organizacija, vodeći računa o specifičnosti svojih problema. Naravno, da se vodi računa o usklađivanju perspektivnog plana unapređenja proizvodnje s postavkama Programa, kao i s akcionim programima na raznim sektorima poljoprivrede.

Zahvaljujući aktivnosti kotarskih i općinskih komiteta u nizu osnovnih organizacija u Hrvatskoj, a naročito u Osijeku, Vinkovcima, Vukovaru, Rijeci i drugim gradovima, razradi kongresnih materijala pristupilo se veoma solidno i s mnogo sistema u radu. Referati drugova Tita i Rankovića podijeljeni su u 5 do 6 područja. U nekim organizacijama, naprotiv, ima pojava formalističkog pristupanja izučavanju materijala sa Kongresa. Smatra se da ovakve i slične slabosti treba odmah otkloniti kako bi razrada materijala VII. Kongresa dala što bolje i pozitivnije rezultate.

Mnogobrojne organizacije Saveza komunističkih organizacija su pristupile izradi Programa SK s odgovarajućim kongresnim referatima, vodeći računa o specifičnosti svojih problema. Naravno, da se vodi računa o usklađivanju perspektivnog plana unapređenja proizvodnje s postavkama Programa, kao i s akcionim programima na raznim sektorima poljoprivrede.

Zahvaljujući aktivnosti kotarskih i općinskih komiteta u nizu osnovnih organizacija u Hrvatskoj, a naročito u Osijeku, Vinkovcima, Vukovaru, Rijeci i drugim gradovima, razradi kongresnih materijala pristupilo se veoma solidno i s mnogo sistema u radu. Referati drugova Tita i Rankovića podijeljeni su u 5 do 6 područja. U nekim organizacijama, naprotiv, ima pojava formalističkog pristupanja izučavanju materijala sa Kongresa. Smatra se da ovakve i slične slabosti treba odmah otkloniti kako bi razrada materijala VII. Kongresa dala što bolje i pozitivnije rezultate.

V. B.

Općinski odbor SSRN Knin raspravlja o poljoprivredi

Problemi temeljito zahvaćeni

Općinski odbor socijalističkog saveza na svojem proširenom plenumu, održanom 11. o. mj. u Kninu, raspravljao je o problemu unapređenja poljoprivredne proizvodnje, radu i zadacima poljoprivrednih zadruga, kao i priprema poma povodom postojećih izbora za zadružne savjete.

Na osnovu referata, kojega je podnio prof. Momir Šolaja, predsjednik općinskog odbora SSRN, diskusije, usvojeni su zaključci, u kojima se, pored ostalog, ističe, da će SSRN općine Knin, preko Komisije za selo i osnovnih organizacija na terenu, uz druge probleme, posebnu pažnju poklanjati izučavanju i praćenju svih aktualnih pitanja iz oblasti poljoprivredne proizvodnje i učesća zadruga na ovom sektoru, posebno na izvršavanju njihovih akcionih programa.

Plenum je konstatirao, da su u nekim granama poljoprivrede postignuti dobri rezultati, ali sada je potrebno još više zalaganja, u prvom redu zadruga, kako bi se odnosi u proizvodnji što brže mijenjali, što se može postići raznim formama rada. U pogledu ratske proizvodnje potrebno je smjelije podržavati i popularizirati akcije oko uvođenja kultura, koje uz upotrebu mehanizacije i nužnih agrotehničkih mjera, daju

visoke prinose, što se osobito odnosi na uzgoj hibridnog kukuruza i talijanskih sorta pšenice. Radi osiguranja krmne baze valja pokloniti veću brigu krmnom bilju.

Akcije ljetnog osjemenjivanja govoda i merinizacija ovaca prokrčile su put i postale popularne kod ljudi na selu. Nedavno su proradili novi punktovi u Biskupiji i selima Kosovske doline, na kojima se proširuje rad na osjemenjivanju krava. Uskoro će otpočeti šira akcija merinizacije ovaca. Zato se od političkih organizacija na selu i zadruga, očekuje odgovarajuća podrška, da bi se stvorilo povjerenje i kod onih stočara, koji su još opterećeni konzervativnijim shvaćanjima u odnosu na ove suvremene zootehničke mjere.

Pored orijentacije na veći uzgoj bilja, uporedo valja rješavati problem pregonskog pašnjarenja, kako bi se postojeći pašnjaci racionalnije iskorištavali i odmornije sačuvali za zimski period.

Odbori SSRN na selu, treba da ove godine pvedu široku akciju na osiguranju stoke i gdje je moguće prići osnivanju povjereništava DOZ-a. Od zadruga treba očekivati više angažiranja na otoku različitih poljoprivrednih proizvođača od neposrednih proizvođača.

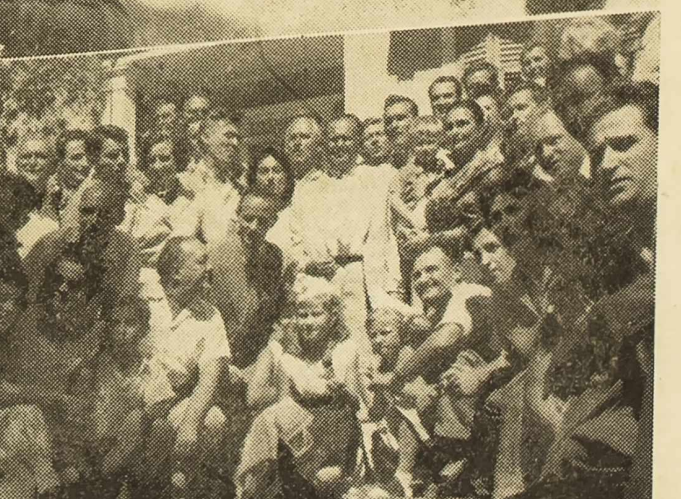
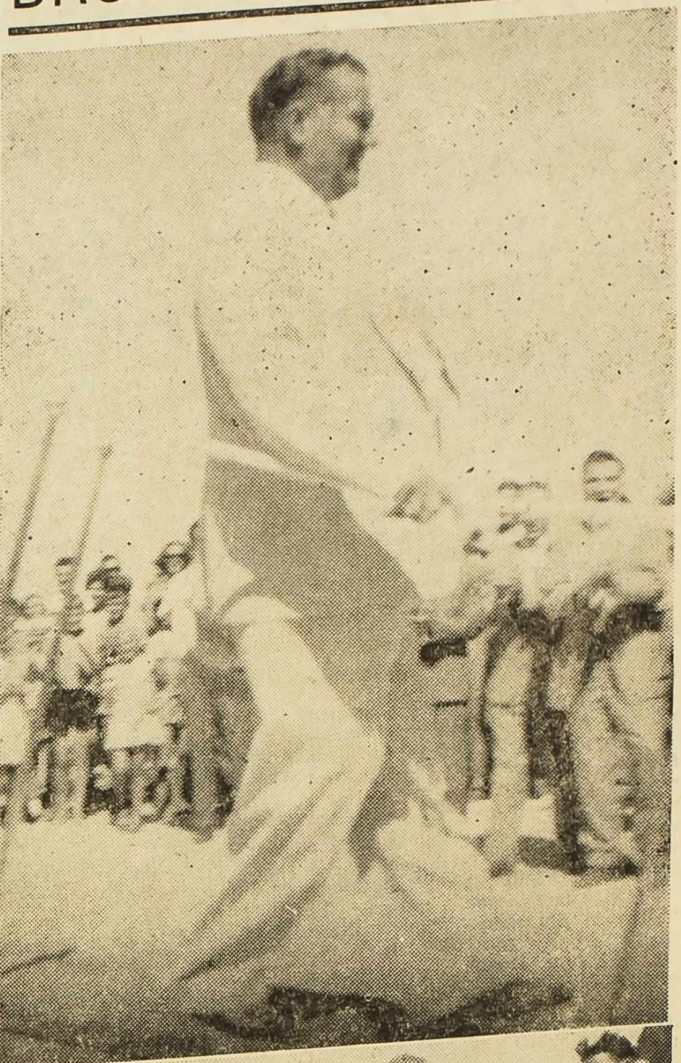
Problem unapređenja poljoprivredne proizvodnje, zahtijeva mnogo veću brigu za školovanje kadrova, naročito u zadrugama, kao i gospodarskog prosvjeđivanja poljoprivrednih proizvođača. Općinski odbor SSRN, posvetit će ovom pitanju, posebno prosvjeđivanju seoskog stanovništva, naročito pažnju i u suradnji s poljoprivrednim stručnjacima, organizirati predavanja, prikazivanje filmova i koristiti druge forme, kako bi proizvođač na selu dobio potrebna znanja, bez kojih se ne može zamisliti moderna i rentabilna poljoprivredna proizvodnja.

Na osnovu zaključaka plenuma, sve organizacije SSRN po selima pristupile su održavanju sastanaka. Na njima analiziraju probleme svog sela i svojih zadruga. Na osnovu tih analiza i zaključaka plenuma usmjeruju svoj rad i određuju zadatke.

Sagledavanje raznih problema poljoprivredne proizvodnje i zadržarstva, dobro dolazi, baš za vrijeme priprema uoči izbora za nove organe upravljanja u zadrugama, pa se očekuje, da će novoizabrani i podmladeni zadružni savjeti na ovom poslu i u svom radu, pružiti dragocjenu pomoć i dati vrijedan doprinos.

A.M.

DRUG TITO U ZLARINU

Snimio: Nikola Bego

Novosti iz naših općina

ORGANIZACIJA INVALIDA VODI BRIGU O DJECI PALIH BORACA

Nedavno je u Kistanjama održana godišnja skupština organizacije Ratnih vojnih invalida sa područja općine. Glavno pitanje o kojem se tom prilikom raspravljalo je briga o invalidima i djeci palih boraca i žrtava fašističkog terora. Bilo je govora i o nekim problemima rada osnovnih organizacija.

Na području općine Kistanje ima 427 invalida, a od toga je 57 lčnih. Radilo se na tome da se stanoviti broj invalida zaposli u privredi, ali se u tome nije našlo zadovoljavajuće rješenje. Naime, dosad se uspelo zaposliti samo 7 lčnih invalida. To su uglavnom seljaci, koji ne raspolažu potrebnom stručnom spremom. Međutim, nema neke ozbiljnije brige o školovanju tih invalida, odnosno ne radi se na njihovom stručnom uzdizanju koje bi im omogućilo zaposlenje u privrednim organizacijama.

Organizacije SRVI veliku pažnju poklanjaju doškolovanju i školovanju djece palih boraca i žrtava fašističkog terora. Organizacije su mnogo pomogle narodnim vlastima u rješavanju tih problema. U ovoj godini nalazilo se na školovanju 108 djece palih boraca i žrtava fašističkog terora. Zajednica isplaćuje godišnje preko 14 milijuna Din, za troškove njihove pomoći. Za isplatu invalida i invalidiskog dodatka isplaćuje se godišnje preko 5 milijuna dinara.

Na skupštini je ustanovljeno, da ima još dosta neriješenih invalidskih pitanja o čemu će trebati da se ozbiljno pozabave organizacije invalida. Na kraju je izabran novi upravni i nadzorni odbor, te delegati za kotarsku skupštinu SRVI.

KISTANJE

PROUČAVANJE KONGRESNOG MATERIJALA U BUKOVICI

Na području kistanjske općine organizacije Saveza komunističkih nastavnika s proučavanjem materijala VII. kongresa SKJ. U toku je proučavanje Rezolucije i referata drugova Tita i Rankovića, a kasnije će se preći na Statut i program SKJ. Osnovnim organizacijama u tom radu pruža pomoć i Općinski komitet SK koji je već ranije donio svoj plan za izučavanje materijala VII. kongresa.

Organizacije Socijalističkog saveza završavaju izradu svojih programa, pa će tako i one narednih dana pristupiti sistematskom izučavanju kongresnog materijala. (BP)

UČENICA OSMOGODIŠNJE ŠKOLE PROPJEŠAČILA PREKO 11.000 KILOMETARA

Osmogodišnju školu u Kistanjama pohađaju daci iz udaljenih sela. Nije rijedak slučaj, da oni dnevno propješače i po nekoliko kilometara. Tako je Darinka Grčić Obradova iz Ivoševaca dnevno prevaživala po 12 km. U osmogodišnju školu u Kistanjama upisana je 1954. godine. I za vrijeme od 4 godine pohađanja te škole prešla je pješice preko 11 hiljada km. Interesantno je, da je ona za čitavo vrijeme školovanja redovito dolazila na nastavu i nikada nije zakasnila. Iako je prevaživala naporan put i pomagala roditeljima u obavljanju kućnih poslova, Darinka je našla vremena i za učenje i bila je primjeren dak.

Kad su je zapitali što misli raditi nakon završetka osmogodišnjeg školovanja, Darinka Grčić je odgovorila, da ima želju da ubuduće pohađa stručnu tehničku školu. (BP)

ODLAZAK DJECE NA LJETOVANJE

Nedavno je bila na ljetovanju u Zadru jedna grupa omladine sa područja općine Kistanje. Ovih dana otišla je na ljetovanje u Zablac druga grupa od 20 školske djece. Oni će se zadržati na moru 17 dana. To su djeca palih boraca i žrtava fašističkog terora, kojima je ljetovanje omogućio Kotarski zavod za socijalno osiguranje. (BP)

Mještani Otona sagradili školu za mjesec dana

U našim selima ima takvih akcija koje zaslužuju punu pažnju. Iako je to rezultat smišljenog i dobro organiziranog rada, obično ostaje nepoznat široj javnosti. Šteta, jer takvi primjeri mogu poslužiti za ugled i podsticaj drugima. Zato je posjeta Otonu bila tako ugodna, jer smo se na licu mjesta mogli uvjeriti što sve složni ljudi mogu postići vlastitim snagama.

Donji dio sela nalazi se uz željezničku prugu. Tu je željezničko stajalište, i u blizini preko pruge škola, s jednom malom učionicom. Cilj našeg puta bio je Oton-Brdo, najveći odlomak sela, koji broji preko 60 domaćinstava. Ali doći gore trebalo se je penjati strmom stazom. Brzo su nas stigla djeca. Saznali smo da dolaze iz škole. Vidjelo se i po tome što su nosili školske torbe. Saznali smo, premda su praznici, da ova djeca, zahvaljujući susretljivosti učiteljice, pronaljavaju i utvrđuju gradivo, koje propuste u toku godine, naročito sa vrijeme zime. Jer djeci s Brda nije lako pohađati školu u polju, zbog udaljenosti slabog puta, bujica i snježnih mećava.

Stanovnici zaselka na Brdu pozabavili su sve ovim pitanjem i prošle godine 12. septembra na zboru birača donijeli su odluku o gradnji škole. Nekoliko dana kasnije, tako počinje historija ove škole, novoj zgradi, udarili su temelje Simo Rastović, Simo Karna, Nikola Rastović, Ilija Knežević, Nikola Opačić i drugi. Izabrano je vrlo ljepo mjesto, a braća Ante, Pavle i Slavko Atljija, besplatno su ustupili svoje ograde, na kojima su ostavili sva stabla bajama, oskoruše, oraha i hrastiće, tako da je danas okoliš škole ozeleljen. 57 domaćinstava dalo je

107 radnika, koji su dosad odradili, besplatno 850 radnica. Pošto su gotovi svi oni u radnom odnosu, to su radovi na školi izvedeni samo nedjeljom i praznikom. pa ipak škola je izgrađena i stavljena pod krov, u rekordnom vremenu od 32 radna dana. Da, Otonjci su inače poznati po brzom i solidnom gradnji. To selo je svojevremeno podiglo na Benderu, zadrudni dom i to za svega 52 dana, što je bio prvi zadrudni dom podignut u NR Hrvatskoj. I danas se Otonjci ponose tom radnom pobjedom.

Školska zgrada na Oton-Brdu izgrađena je, osim dijela općinskog prireza, bez ikakve druge pomoći sa strane. Po knjigama i dokumentima koje posjeduje odbor za gradnju škole, do sada je potrošeno tek nešto više od Din 350.000, međutim danas zgrada predstavlja vrijednost od preko 2.5 milijuna dinara.

U nedostatku materijala, naročito drveta, ljudi su se na razne načine snalazili. Skidali su avlijska vrta, daske s jaslara, strane s kola i tako pravili »šalunge« ili najnužnije skele. A kad su, s vanjske strane, vezivali žicom crijepove, vidjeli smo, kako postavljaju dva para ljestava i vezuju uzetom, da bi postigli potrebnu visinu. Prilikom gradnje nije bilo dovoljno vode, pa su je donosili iz obližnjih kuća braće Atljija. Gusterne su ostale bez vode, domaćice su se ljutile, pa su muževi, da bi ih udobrovoljili, nosili vodu iz daleka.

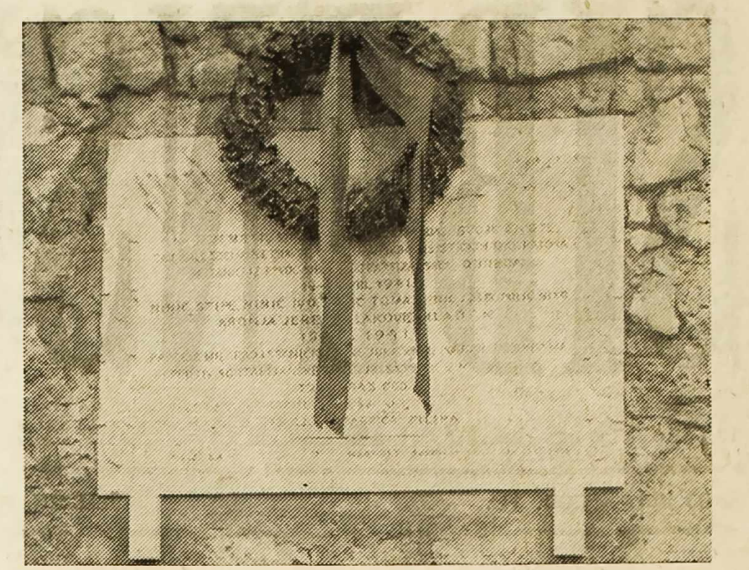
Na izgradnji škole svi su radili svojski, nitko nije žalio svoj nedjeljni odmor, a rekli su nam da su se ipak naročito istakli: majstori Nikola Višekruna, Lazar Knežević, Pavao Atljija, Simeun Višekruna, Sava, Bajč, Miloš Kovačević, Jandre Karna i drugi. U organizaciji su najviše pomogli veterani Pero Vujanović i njegov mladi pomoćnik Slavko Atljija.

Nova škola ima lijepu učionicu, upravu škole i na spratu učiteljske stanove. Pokraj zgrade podignut će se manja kućica za ostavu drva. Kraj škole kopa se jama za bunar.

Pred graditeljima škole sada je zadatak osposobljavanja učionice za novu školsku godinu. Ali sad su potrebna sredstva, koja pralaze snage ovih ljudi. Kucaju na vrata općine, koja želi izvjesnim učesćem pomoći ovu vrijedu inicijativu.

Zgodno Otonjci kažu: »Kad smo vuka ubili, moramo ga i u jamu baciti«. Zbog toga će se ljudi iz odbora za gradnju škole, saletjeti i do Šibenika i razgovarati s nadležnim rukovoditeljima, jer i u kotaru se čulo za podvig ljudi ispod tromede.

Doznali smo, da se već neki učitelji interesiraju za ovu školu, željeli bi služiti na Brdu i živjeti s ovim ljudima od akcije. A. M.

Spomen ploča u Drnišu gdje su strijeljani borci šibenskog odreda

UZ 17-GODIŠNJICU ODLASKA U BORBU PRVOG ŠIBENSKOG PARTIZANSKOG ODREDA

Veliki značaj odreda

Razgovor s Božom Blaževićem

Pošto se ovih dana navršilo 17 godina od formiranja Prvog šibenskog partizanskog odreda i odlaska njegovih boraca da se s oružjem suprotstave okupatoru, naša redakcija je zamolila druga Božu Blaževića, jednog od preživjelih boraca odreda, da iznese svoja sjećanja na tu slavnu partizansku jedinicu.

Mjesni komitet Partije formirao je u kolovozu 1941. šibenski partizanski odred, koji je u svom sastavu imao 31 borca i rukovodioca. Odred je dobio zadatak da se probije do Promine, a zatim da se prebaci na oslobođeni teritorij u Drvar.

Partizanski odred, koji su uglavnom sačinjavali članovi Partije i omladinci, uzurpano je vršio pripreme za odlazak u borbu. Članovi KP-pripadnici odreda, održali su 10. kolovoza 1941. sastanak na kojem su se dogovorili o posljednjim pripremama za odlazak odreda. Već 12. kolovoza pojedinačno se pošlo iz grada. Sunce je upravo zalazilo kada su se članovi odreda sastali na Pisku. Tu smo dobili i oružje. To nas je obradovalo i ispunilo gordošću. Postali smo prava borbena jedinica.

Na Pisku kratak dogovor, a zatim pokret u pravcu Donjeg i Gornjeg Danila. U zoru je odred izbio ispod sela Čvrlijevo. Pošto smo se preko dana zadržali u Danilskom gaju, navečer smo kretali prema selu Danilo Kraljice.

Ujutro 14. kolovoza, došli smo u šumarak sela Brnjice, gdje smo ostali preko dana. Tu je izvršena i naša prva akcija. Uspjeli smo da uhvatimo špijuna Živkovića, koji je nanio mnogo zla tamošnjim rodoljubima. Za svoja nedjela i protunarodni rad kažnjen je smrću. Istog dana navečer odred je izbio na Čikolu.

Duboki i strmi kanjon Čikole bio je gotovo idealno mjesto za zaklon borcima odreda. U kanjonu smo ostali 15. i 16. kolovoza. Za to vrijeme smo nastojali uspostaviti vezu s okolnim selima, a istovremeno se vršila vojna obuka, bilo je potrebno dobro upoznati svoja oružja što nam je izvanredno koristilo u kasnijim borbama.

Navečer 16. kolovoza, krenuli smo prema Promini, a sutradan nas je svanuće zateklo ispod boksitnih rudnika. Tu smo imali namjeru ostati preko dana. Međutim tako velika grupa naoružanih ljudi nije mogla duže vremena ostati neopažena od strane neprijatelja, a osobito od njegovih došnika. Kako izoleđala, fašisti su ranije bili upoznat i jačini i kretanju odreda.

Ostali borci odreda su uspjeli da probiju obruč i da se prebace na Prominu gdje su stali četiri dana. Taj predah je dobro došao borcima. Odmoreni smo krenuli dalje prema Kosovu polju. Na putu smo naišli na talijanski zasjedu. Bili smo već iskusniji. Iz neposredne blizine izvršili smo napad bombama i neprijatelj je bio primoran da ustukne. Bez gubitaka odred je nastavio put u pravcu Drvara.

Od čitavog odreda, na oslobođeni teritorij je uspjelo da se prebaci 11 drugova.

Dolazak grupe boraca - Hrvata među bosanske partizane imao je krupno političko značenje. Već sama činjenica, da su se oni pod borbu probijali sa ciljem da pođu iz tamošnjeg područja u borbu protiv zajedničkog neprijatelja, značila je prekretnicu naročito u razvijanju bratstva i jedinstva Srba i Hrvata. Dolazak šibenskog odreda je pored toga pokazao, da se plamen oružanog ustanka počeo razgledati i u Dalmaciji.

Borci našeg odreda bili su raspošteni kao politički radnici u bosanskim jedinicama. Jedni su ostali u njima sve do kraja Narodnooslobodilačkog rata, dok su drugi prebačeni 1942. godine na područje Sjeverne Dalmacije radi organiziranja Sjeverno-dalmatinskog partizanskog odreda.

Neopravdan postupak jednog liječnika

Zaposlen sam kao radnik u Tvornici elektroda i ferolegura. Nedavno sam obolio na jetri, pa sam se obratio za pomoć dru Ljudevitu Škratiću, liječniku tvorničke ambulante. Umjesto da me odmah uputi specijalisti na pregled, on mi je dao da pijem gorku sol. To je trajalo 11 dana za koje vrijeme sam morao i raditi u tvornici. Pošto se stanje jetre pogoršalo, a pored toga sam dobio i druge grčeve u želucu, zahtijevao sam od spomenutog liječnika da me uputi specijalisti, što je on i učinio.

Nakon pregleda, specijalista za zarazne bolesti dr. Marijan primjetio je da sam ranije trebao doći u bolnicu, i tako zbog nepa-

inje dr. Škratića, morao sam odoleti u bolnici 33 dana. Isto tako je neshvatljiv postupak spomenutog liječnika i prema mojoj porodici. Naime, 3 dana nakon porođaja oboljela mi je drugarica i novorođenče. Odmah sam se obratio svom tvorničkom liječniku, ali potrebnu pomoć nisam dobio. Zbog toga sam bio primoran da se obratim direktoru Zavoda za socijalno osiguranje. On je poduzeo mjere, da mi se dodijeli drugi liječnik, koji je odmah pružio nužnu pomoć mojoj drugarici i djetetu.

Smatram, da je postupak dr. Škratića prema meni i članovima moje obitelji više nego neopravdan.

Šaban Eminović

VODICE

DOBROVOLJNI RADOVI U VODICAMA

Ovih dana počela je izgradnja modernog puta u Vodicama, u dužini oko 400 metara, koji će povezati centar mjesta sa magistralom Šibenik - Zadar.

Prije nekoliko dana Vodičani su u okviru dobrovoljne radne akcije pripremili materijal za podloge novog puta. U nedjelju je počeo i rad sa parnim valjkom. Predviđeno je da se put cijelom dužinom asfaltira. Postavit će se asfaltna ploča i u samom centru, ispred restorana »Kozarac«.

Članovi Socijalističkog saveza i Narodne omladine uredili su prije nekoliko dana jedan dio obale. U okviru te akcije izravnali su teren i uklonjeno veliko kamenje sa dijela obale u dužini preko 200 metara. (DK)

PODIGNUTA PRVA JAVNA ČESMA

Prije nepunih mjesec dana podignuta je javna česma u centru Vodica na mjestu gdje se ranije nalazio otvoreni bunar.

Česma ima automatski uređaj za punjenje rezervoara, iz kojeg voda otiče u sedam slavina.

Postavljen u centru pijace, sa prikladnim estetskim rješenjem, ovaj objekt daje lijep izgled ovom inače praznom prostoru. Osim toga, na zidovima objekta postavljene su vitrine, koje su vrlo praktično iskorišćene za fotografije i razne obavijesti. (D. K.)

VODICE SVE VIŠE PRIVLAČE TURISTE

Za posljednje dvije godine sve veći broj građana iz raznih krajeva naše zemlje provodi godišnji odmor u Vodicama. U toku prošle godine, u Vodicama je provelo godišnji odmor oko 6 hiljada gostiju. Međutim, u ovoj sezoni, samo do 10. kolovoza, boravilo je na odmoru u Vodicama preko 5 hiljada turista. Očekuje se da će ove godine biti za 50 posto više turista nego prošle sezone.

U Vodicama provode godišnji odmor građani iz cijele naše zemlje, a najveći broj je iz Srbije, odnosno Vojvodine. Od ukupnog broja turista u ovoj sezoni, gotovo 50 posto su Vojvodani. (DK)

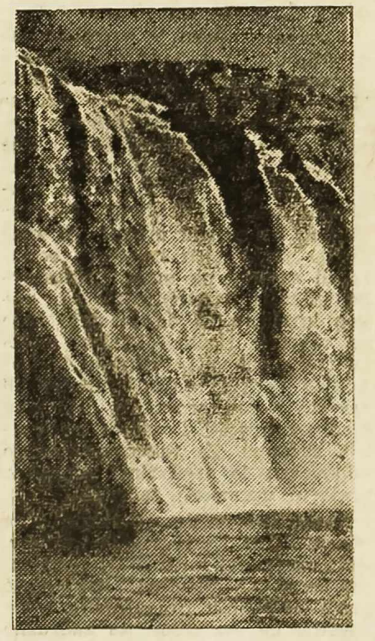
Radnički savjet Boksitnih rudnika Drniš raspisuje Javnu licitaciju

za prodaju slijedećih osnovnih sredstava:

1. Skreper-Ingersoll Rand sa motorom Westinghouse 380 V 1420/720 okretaja (min. 29/22 A KS 20 1 kom.
2. Sve isto kao po 1. samo od 20 KS, 2 komada.
3. Tropolni stubni rastavljač 50 Kv, 1 komad.
4. Motor na upojni plin sa 2 cilindra 100 KS, plinski generator i električni generator N = 85 KVA 3100 V, 50 Hz 750/okret/min. 1 komad.
5. Visoko naponska uljna sklopka 3000 V/200 1 komad.
6. Lokopulser Pulso 501 mašina za guranje vagona, horizontalna sila 2000 kg, KS 6 brzina 40 m. na min. 1 komad.
7. Vitao sa jednim bujnim Ø 500/370 tipa Daruvar 2 komada
8. Jednobunjasti vitao TM 6 tipa Trbovlje 1 komad.
9. Kranski dizelica A. Werner tipa PDU 123 380/220 V. N=11 KW. 2 komada.
10. Cisterna od 8 m3 radni pritisak 3 atm. 2 komada.
11. Dizel motor Ballot od 12 KS sa 1 cilindrom četverotaktni, vodeno hlađenje 1 komad.
12. Dizel Deutz Motor od 12 KS sa 1 cilindrom 1 komad.
13. Dizel motor Dormos od 40 KS sa 4 cilindra 1 komad.

Od broja 1 do 10 sve ispravno a od broja 11 do 13 potreban je popravak.

Javna licitacija održat će se 15. IX 1958. u 8 sati u direkciji Boksitnih rudnika Drniš, a pravo sudjelovanja imaju sve privredne organizacije. Svu tehničku dokumentaciju za navedena osnovna sredstva može se dobiti na uvid. Tri dana prije održavanje licitacije, interesenti moći će pregledati navedena osnovna sredstva. Svaki učesnik javne licitacije dužan je položiti kauciju od Din 100.000 garantnim pismom, koje ima predati komisiji za licitaciju, neposredno prije početka licitacije.

PRERADUJE SE VOĆE I POVRĆE

Kotarski Centar za unapređenje domaćinstva u Šibeniku naručio je šest »Sokovnika« za preradu voća i povrća u sok, marmeladu i kompot. U »Sokovniku« se može pripremiti i sok iz ljekovitog bilja.

Za nabavku ovih »Sokovnika« materijalna sredstva osigurala su poljoprivredne zadruge Tljesno, Pirovac, Murter, Betina, Burnji, Primošten i Primošten selo, a koriste ih sva domaćinstva u njihovim mjestima, na društvenoj osnovi.

Praktičan rad sa »Sokovnicima« izvršen je u Tljesnom i Burnjem Primoštenu. Tom prilikom je napravljeno sok od rajčica, jabuka i bijelih šljiva, kao i marmelada od rajčica, jabuka i bijelih šljiva. Praktičan rad izvodila je Ljeposava Vujčić, stručna učiteljica domaćinstva, a u radu oko konzerviranja plodova u »Sokovniku« učestvovala su i drugarice iz poljoprivrednih zadruga, jedna učiteljica i poljoprivredni tehničar iz Primoštena. Oni će uputiti svoje mještanke kako se rukuje sa »Sokovnikom«.

Ovim načinom rada naše će se osoko stanovništvo sticati postepeno nove navike u ishrani, nove odnose i gledanja s obzirom na korištenje naprava i mašina naše industrije za preradu poljoprivrednih proizvoda. Uz to će se naučiti, kako treba preradivati razne poljoprivredne proizvode i kako konzerve treba čuvati, te znati ocijeniti njihovu korisnost za zdravlje djece i odraslih.

Ovi prvi »Sokovnici« pobudili su

velik interes kod Poljoprivrednih zadruga i vjerovatno će u najkraćem roku biti naručeno još dvadesetak »Sokovnika«.

Kotarski Centar za unapređenje domaćinstva sada nastoji, da uz materijalnu pomoć Društva za borbu protiv alkoholizma nabavi još deset »Sokovnika« za deset Društava žena na području kotara. Društva žena bi na istoj osnovi, kao i Poljoprivredne zadruge koristile »Sokovnike«, te konzervirale plodove za zimu. Naročito treba istaknuti, da na našem području ima plodova od kojih se može lako napraviti mnogo soka (grožđe, kupine, smokve). Zanimljivo je, da naše stanovništvo u prosjeku troši godišnje samo pola decilitra soka, dok u Švicarskoj taj prosjek iznosi 11 litara po osobi.

Kotarski Centar za unapređenje domaćinstva je nabavio jedan »Sokovnik« kojeg će koristiti za razna demonstraciona predavanja i seminare.

Poželjno bi bilo, kada bi svaka naša osmogodišnja i šestogodišnja škola nabavila po jedan »Sokovnik«, te za učenicke pripremila sokove za zimu, kao dopunski obrok. Plodove bi mogli donijeti učenicima ili ih ubrati u slobodnoj prirodi (kupine). Pošto je rukovanje sa »Sokovnikom« jednostavno, učenicima bi mogli sami praviti sokove i pekmeze. Ovim bi ujedno bio izvršen dobar dio nastavnog i odgojnog programa u tim školama.

Lj. V.

DOLAZAK POLJSKE TURISTIČKE DELEGACIJE

6. rujna ove godine, za vrijeme boravka u našoj zemlji, stiće u Šibenik predstavnici turističkih organizacija Poljske, koji će biti gosti Turističkog saveza kotara Šibenik.

Do kraja godine bit će završeno 40 novih stanova

Stambena izgradnja na području Šibenika nastavlja se i u ovoj godini nesmanjenim tempom. Na više objekata radovi teku normalno, dok se na trima zgradama koje investira JRM oni nalaze u završnoj fazi.

Lokacija objekata na dionici Jadranskog puta Zadar - Šibenik

Predstavnici sekretarijata za saobraćaj Saveznog izvršnog vijeća i Sekretarijata za robni promet pri Izvršnom vijeću Hrvatske stiće u Šibenik 20. o. mj. radi donošenja odluke o lokaciji ugostiteljskih objekata, servisnih i benzinskih stanica.

KINEMATOGRAFI

SLOBODA: premijera američkog filma u boji - GORA - (do 24. VIII.). Dodatak: Filmske novosti br. 31.

DEŽURNE LJEKARNE

II. narodna - Ulica Bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

RODENI Ivo, sin Krste i Marije Jankovsk...

VJENČANI Palikuća Jovo, elektrotehničar - Bujas Katica, domaćica; Klisović Dujo, bravar - Klošić Blaženka, radnica; Živković Nenad, bravar - Mužić Frana, radnica i Jurčić Vice, ljevač - Radović Marija, radnica.

UMRLI

Gořeta Filip pk. Blaža, star 57 godina; Jakelić Marija rođena Tajčić, stara 59 godina i Čorić Ante pk. Ante, star 65 godina.

GRADSKA KRONIKA

15 SLUČAJEVA TROVANJA SLADOLEDOM

»Alpa« prisilno zatvorena

Novinske vijesti svi ljudi primaju na svoj način, ali ipak većina na njih gleda kao na iskonstruirane senzacije, koje su u najboljem slučaju poluistinite. Jedan od prošlih brojeva »Šibenskog lista« donio je rezultate analize sladoleda iz svih gradskih slastičarnica.

Na »mrtvim muhamama, koje su sigurno uginule pomirisavši zaštitnu žičanu mrežu s rupicama smanjenim na minimum od raznih vrsta masnoće i hrane, koja se mješecima na njih lijepila. U maloj prostoriji ispred frižidera je smješteno nekoliko otvorenih vreća brašna i šećera, koje su izložene vanjskom zagadivanju i kvarenju zbog vlažnog zraka iz frižidera.

vornosti i pomajkanja radne svijesti.

Da se s ovom praksom prekine, bilo je neophodno potrebno, da se donese odluka o zatvaranju lokala, kojeg treba kompletno očistiti i sve prostorije oprati vodom sa sredstvima za dezinfekciju.

20 osoba nastradalo od sira

14. ov. mj. je Prodavaonica »Prehrane« non-stop, u ulici Bratstva i Jedinstva prodala oko 7 kg paškog sira. Kupci su bili većinom stranci u prolazu, ali je bilo i dosta šibenčana.

Ona treba da bude bez ispuščenja i bez pljesni. Sir pogotovo ne smije biti nadut, jer je to očiti znak raspadanja.

Sanitarna inspekcija NO općine Šibenik daje upozorenje građanstvu da bude oprezno pri kupovanju bilo koje vrste sira u ovim ljetnim mjesecima.

OBAVIJESTI

ŠKOLA ZA OPĆE OBRAZOVANJE RADNIKA - ŠIBENIK (Radnička gimnazija)

OBAVIJEST

Od 26. do 29. VIII. ov. g. zaključno vrši se upis u I., II., III. i IV. razred ove škole i to od 17 do 19 sati u zgradi gimnazije.

Za upis su potrebni ovi dokumenti:

- 1. Prijava za upis sa 30 Din taksih maraka, 2. Zbirna školska svjedodžba i 3. Potvrda o zaposlenju.

U školu se mogu upisati samo oni radnici i službenici, koji su u radnom odnosu i koji nisu mlađi od 20, a ni stariji od 40 godina.

Škola će započeti 1. septembra 1958. Uprava

Oskudijeva li zdravstvo statistikom?

Nedavno je jedan ovek napis u »Šibenskom listu« raspravljao o našem problemu zdravstvene službe. Posebno je bilo govora o pomanjkanju statističkih podataka.

Ize sami ovi podaci budu nedovoljni (a takvih radova je do sad malo poznato) postoji mogućnost da se dobiju i posebni podaci koje onda treba preciznije definirati nego samo »statistički podaci o zdravstvu«.

Zatonu. Koliko je zbog toga bilo dječjih proljeva, dizenterije pa i tifusa teško bi mogla i statistika kazati. Ljudi radi toga dolaze u bolnicu, troše se fondovi i vrijeme. Nedavno smo na području šibenskog kotara imali malu epidemiju trbušnog tifusa.

I u zdravstvu kao i u ostalim područjima društvenog, privrednog i političkog života modernog društva - statistika je osnovica za svaki planski rad i razvitak.

Treba ovdje još spomenuti da imamo vrlo malo statističara i da se moderne statističke metode (na pr. metoda uzoraka) tek zadnjih nekoliko godina predavaju po našim fakultetima.

Što da kažemo o muhamama? da se legu u nehigijenskim dubrištima i da na širokom području nije moguće pronaći higijenski zgrađeno dubrište, pa čak ni nacrta za njegovo građenje.

Zavod za statistiku našeg kotara već nekoliko godina objavljuje posebne publikacije za raznih područja privrednog i društvenog života. Osobito je dobro obrađena demografska statistika sa prirodnim kretanjem stanovništva.

TREBA NAM NEŠTO DRUGO Ima i takvih statističkih podataka koji su ispisani po našim selima, kućama i dvorištima. Nisu dođuše ispisani arapskim ili rimskim brojkama, ali ipak ne bi trebalo okretati glavu od njih.

Još jedan statistički podatak. U Splitu rad oko 50 medicinskih tehničara, a u Šibeniku dva-tri, dok mnoštvo problema leži upravo u području, koje traži srednje medicinsko osoblje.

Smrtnosnost dojenčadi prema uzrocima smrti, umiranja prema godinama starosti i uzroku smrti, radanja po mjestu rođenja i starosti majke, rođenja prema liječničkoj pomoći i t. d. su osnovni podaci koji mogu pokazati uspjeh ili propuste u radu zdravstvene službe.

Treba li možda izračunavati prosjeke ili određivati medijan za pojavu da gotovo nijedno naše selo nema zdravu i besprejekomu vodu? Velik broj javnih i privatnih cisterni i bunara ne zadovoljava nit najskromniji higijenski zahtjev. Ima i takvih objekata koji predstavljaju pravu nehigijensku rijetkost.

Nema, dakle, sumnje da zaista treba odlučnije otklanjati nedostatke u zdravstvenoj službi, ali još pri tome treba uzeti u račun i poteškoće sa kojima se bori. Ono što je poslije rata kod nas učinjeno veđko je značajno, ali prošlost nam je ostavila još više duga, kojeg moramo otplatiti.

Stanovništvo po zanimanjima, po godinama starosti, po broju članova u obitelji, stanovništvo prema osnovnim grupama zanimanja, razmjesta i gustoća stanovništva po naseljima, stanovništvo prema pismenosti i ekonomskoj strukturi, kretanje odsustvovanja sa rada zbog bolovanja i povreda na radu jesu daljnji podaci koji se mogu koristiti.

Analitička istraživanja u zdravstvu moguća su raznim pravcima na temelju postojećih osnovnih podataka. U koliko za nečije ana-

Ima još i takvih gledanja kao da su ulaganja u zdravstvene objekte neekonomična. To osobito vrijedi za neke općine. Skoro bi se reklo da se sve oslanja na slučaj, pouzdavamo se u sreću, da će sve dobro proći.

Ima još i takvih gledanja kao da su ulaganja u zdravstvene objekte neekonomična. To osobito vrijedi za neke općine. Skoro bi se reklo da se sve oslanja na slučaj, pouzdavamo se u sreću, da će sve dobro proći.

»ŠIPAD« samostalni pogon Šibenik traži

- a) Dva službenika sa potpunom srednjom školom, srednjom školom i dvije godine prakse, c) Dva radnika za rad na radnom mjestu vatrogasca pod uslovom da do kraja godine polože ispit za vatrogasca, c) Zidar za građevinskog poslovođu, kvalificirani zidar sa praksom, Nastup službe odmah ili po dogovoru. Plaća po tarifnom pravilniku. Pismene ponude dostaviti do 26. VIII. o. g.

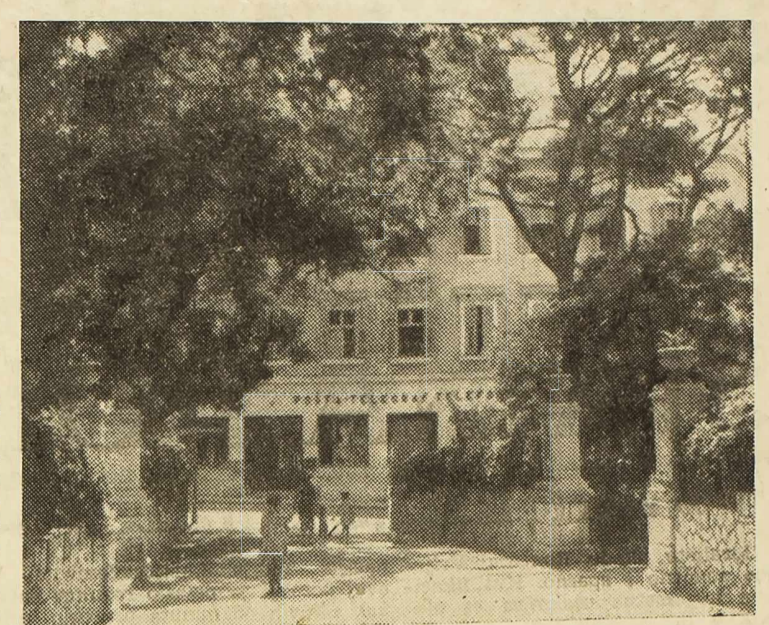
Pretplatnici! Podmirite pretplatu za 1958. god.

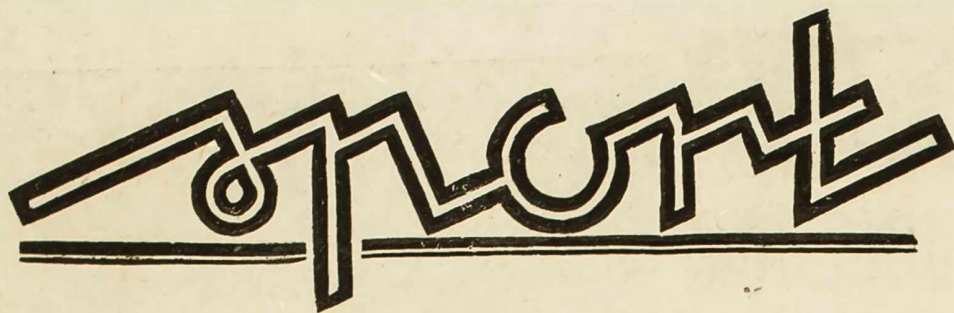
ZAHVALE

Majord JNA Dalibor Tikulin, bivši igrač RSK »Šibenika« darovao je u čast pobjede i ulaska »Šibenika« u II. ligu nogometnu loptu. Uprava kluba svom bivšem igraču toplo zahvaljuje na pažnji.

MALI OGLASNI

ISPRAVAK ADVOKAT MILIVOJ GRUBIŠIĆ ponovno je otvorio svoju advokatsku kancelariju u ulici Ive Lole Ribara, br. 13 (preko puta nove zgrade Zavoda Soc. osiguranja). Ovim se ispravljaju ranija obavijest o navedenoj adresi.

Konačno u II. saveznoj ligi

SJAJNA POBJEDA

»Varteks« je poražen sa 7:0 (5:0)

Igralište »Rade Končar«. Vrijeme sunčano i sparno. Kvalifikacijska utakmica za ulazak u II. saveznu ligu. Strijelci: Zambata u 28, 33, 34, 42, i 84. minuti, Tedling u 35, i Šupe u 49. minuti. Gledalaca 4.500. Sudac Gvardijančić, pomoćni Erlih i Logar, svi iz Ljubljane.

»ŠIBENIK«: Miloševski, Cvitanović, Jelenković, Ivančić, Iljadica, Tambača, Šupe, Luštica, Zambata, Tedling i Stošić.

»VARTEKS«: Bengeri, Šćurić, Požega, Balent, Rodik, Branilović, Hrain, Bogičević, Matković, Plešničar i Heiml.

Za nedjeljnu utakmicu vladalo je veliko zanimanje. Među brojnim gledaocima bilo je nekoliko stotina ljudi iz Biograda n/m, Drniša, Siverića, Skradina, Vodica i s obližnjih otoka.

Nekoliko dana prije susreta sa Varaždincima među prijateljima nogometa u Šibeniku vladalo je optimizam o ishodu nedjeljne utakmice. Ali, malo je tko očekivao da će derbi susret završiti visokim omjerom izraženim čak sa 7 zgoditaka u mreži »Varteksa«. Već nakon 45 minuta igre utakmica je bila odlučena, jer je »Šibenik« već tada vodio sa 5:0. Moramo istaći da se takvo nešto slična, a naročito kad se radilo o utakmici koja je bila odlučujuća za jednu i drugu momčad, dosad još nikad nije dogodilo na domaćem igralištu.

Čitava jedanaestorica »Šibenika«, čitav cijelog susreta dominirala je terenom i inicijativu, koju je preuzela od početka, uspjela je zadržati do posljednjeg sučevog zvižduka. »Šibenik« je predveo veoma izvanrednu igru, protkanu vrlo čestim i lijepim kombinacijama, brzim prodorima preko krila i nizom oštrih udara od kojih su većina završavala u mrežu. Do 28. minute obje ekipe trudile su se da postignu vodstvo, igralo se je prilično rastrgano. Prvi zgoditak označio je preokret u timu »Šibenika«, koji je počeo diktirati oštar tempo i malo zatim u roku od tri minute rezultat od 1:0 povećan je na 4:0. To je obeshrabrilo goste, a domaći su dobili još veću snagu da s uspjehom završe ovu dosta napornu borbu.

Nakon 7. zgoditka čitav stadion nalazio se u moru gorućih baklji što je pružalo vanrednu sliku. Radost simpatizera »Šibenika« bila je okrunjena jednim lijepim uspjehom i potpuno zasluženom pobjedom koja predstavlja pravu katastrofu za borbene Varaždince, koji su ovamo došli sa željom da izbere neriješen rezultat. Razigranoj jedanaestorici »Šibenika« gosti nisu mogli ničim parirati, osim borbenošću koja nije bila dostatna vis-a-vis momčadi koja je tokom cijele utakmice funkcionirala kao precizan stroj. Na taj način »Šibenik« je dobio status neamatera stekavši pravo da se u narednoj sezoni natječe u II. saveznoj ligi. Tako će se nakon punih pet godina ekipa »Šibenika« ponovo naći u društvu drugoligaša, zajedno sa »Zagrebom«, »Lokomotivom«, »Trešnjevkom«, »Elektrikom«, »Splitom«, »Odredom«, »Borovom«, »Proleterom« (Osijek), »Slobodom« iz Tuzle, »Borcem« iz Banjaluke i »Rudarom« iz Kaknja.

Već u šestoj minuti jedna opasna navala »Šibenika« završila je udarcem u mrežu, ali je sudac prethodno dosudio da se izvede slobodan udarac zbog ofsajda. Minutu kasnije Varaždinci izvode dva kornera koja ostaju neiskorištena. U 13. minuti Stošić se lijepo probio, ali je pored istrčalog vratara loptu plasirao pred stative. Potom »Varteks« izvodi svoj treći kornar. Nabačenu loptu Matković je uspio zahvatiti glavom iz neposredne blizine, ali je Miloševski bio na mjestu. To je bila ujedno i jedina krasna prilika za goste. U 16. minuti Zambata nije uspio jednu lijepo dodanu loptu od Šupe da plasira u mrežu. Odmah zatim Luštica je veoma precizno tukao u sam desni gornji ugao, ali je Bengeri krajnjim naporom loptu izboksao u kornar. Seriju zgoditaka otvorio je Zambata, koji je nakon griješke Bengerića iz neposredne blizine oštrim udarcem pogodio cilj. Malo kasnije za svega tri minute domaći su preko Zambate i Tedlinga povisili vodstvo na 4:0, a u 42. minuti nakon kombi-

nacije Tedling-Luštica-Zambata, ovaj potonji je povisio rezultat na 5:0. Citavih 45 minuta proteklo je u veoma živoj, uzbuđljivoj i fer igri i u dosta oštrm tempu, koji je »Šibenik« nametnuo gostima.

U drugom poluvremenu tempo igre je znatno popustio, jer su domaći bili očito zadovoljni postignutim rezultatom. Uza sve to »Šibenik« je i dalje zadržao inicijativu u svojim rukama, te ni jednog momenta nije dozvolio protivniku da ga iznenadi. Tada su domaći imali nekoliko izvanrednih šansi od kojih su uspjeli rezultirati svega dvije. To je bilo u 49. minuti kada je strijelac bio Šupe i u 84. minuti, kada je Zambata u pomoć Stošića postavio konačan rezultat susreta i ujedno svoj peti zgoditak. Gosti su samo je-

damput došli u priliku da smanje rezultat. To se desilo u 62. minuti, kada se srednji napadač Matković našao sam pred Miloševskim, ali je ovaj padom u noge onemogućio ovu akciju gostiju.

Čitava jedanaestorica »Šibenika« uložila je maksimum truda i zalaganje, pa je teško odvojiti one najbolje. No, ipak smatramo da su više od ostalih odsakali Šupe, Zambata, Luštica, Tambača i Jelenković. Kod gostiju se nije niti tako naročito istakao. Sudac Gvardijančić sa svojim pomagačima sa dosta uspjeha obavio je svoj zadatak. (JJ)

TABLICA

Šibenik	6	3	2	1	16:5	8
Varteks	6	4	0	2	13:14	8
Segesta	6	1	3	2	9:10	5
Metalac	6	0	3	3	6:15	3

Izjave nakon utakmice

MIRO KARADŽOLE, tajnik: Krajnjim zalaganjem čitave ekipe uspjeli smo. Još jednu tešku prepreku moramo prijeći — završiti igralište. Prvi počeci rada uz pomoć narodne vlasti pokazali su dobre rezultate i s optimizmom možemo gledati na budućnost. Nadamo se da će nas na ovom poslu pomoći naši vjerni simpatizeri.

STANKO GLOMUS, član uprave: Neobično sam zadovoljan. Moja je želja ispunjena.

ING. ANTE LUKETA, blagajnik: Smatram da su kvalifikacije materijalno preopteretili klub. Međutim, uz razumijevanje vlasti i izvjesnih poduzeća prebrodene su teškoće. Uvjerena sam da ćemo do početka takmičenja izvršiti obaveze, koje je postavio NSJ — da se uredi stadion do 31. VIII.

ANTE ERAK, trener: Kvalifikacije su bile odveć zamorne i iscrpljujuće. Pobjeda i veliko zalaganje ekipe pridonijeli su da ćemo se u narednoj sezoni natjecati u saveznom razredu. Veoma mi je žao što smo za direktnog protivnika imali tim »Varteksa«, koji smatram vrlo jakim.

BERISLAV ERCEG, maser: Neobično sam sretan da smo borbenošću dospjeli u red najboljih.

KOSTA MILOŠEVSKI: Sretan sam što smo ušli u II. ligu. Nadam se da ćemo u narednoj sezoni biti među prvima.

NIKŠA CVITANOVIĆ: Zaslužno smo osvojili prvo mjesto, iako smo imali najtežu grupu. U II. ligi borit ćemo se za sredinu tablice.

Zahvaljujem se publici na sportskom bodrenju.

NIKICA ILJADICA: To mi je najdraža pobjeda. Mislim da ćemo se u II. ligi uz pomlađenje ekipe uspjeli održati.

STANKO TAMBAČA: Nakon teških kvalifikacija sretan sam što smo se povratili u II. ligu. Naš je zadatak: sredina tablice.

ŠIME ŠUPE: Zaslužno smo pobjedili, jer smo tokom čitave utakmice bili bolji tim.

SLAVKO LUŠTICA: Iako smatram da smo nepravilno svrstani u najtežu grupu, ipak smo bili sigurni da ćemo osvojiti naslov najboljega. Ne slažem se da odmor koji je na slapovima Krke trajao 10 dana ne će koristiti, kako su to neki tvrdili. Ekipe je u toku kvalifikacija izdržala veliki napor, koji će utjecati na predstojeće borbe u II. ligi.

MIODRAG ZAMBATA: U toku kvalifikacija ni jednog časa nisam izgubio nadu u konačni uspjeh. Utakmica je veoma ozbiljno shvaćena od svih igrača i ukoliko tako bude i u buduću, uvjerenja sam da nas ni jedan klub u II. ligi ne će pobijediti. Pet zgoditaka koje sam postigao nisu samo plod moje igre, već cijelog kolektiva.

ZVONKO TEDLING: Bilo je naporno. Mislim da smo zaslužno osvojili I. mjesto u grupi, unatoč tome što ranije nismo pružali uobičajeno dobre igre.

PETAR STOŠIĆ: Nedjeljna pobjeda neobično mi je draga. Smatram da nam je mjesto u II. ligi, kojoj ćemo igrati vidnu ulogu.

POUKA-ZANIMLJIVOSTI-ZABAVA

Da li su morski psi opasni?

Priče o morskim psima kako na moru jedu ljude kao od šale spadaju u ljetnje teme, koje se svake godine nalaze na repertoaru dokolčarskih razgovora onih koji su odlučili da svoj godišnji odmor provedu na morskoj obali. Od pamtljivjeka o njima su se pričale najjezivije priče, ali jedna činjenica je nepobitna — statističari su utvrdili da je u posljednjih 100 godina poginulo više ljudi od groma nego od morskih pasa (!) pa se ipak o grovomima ne pričaju tako paničarske i jezovite stvari kao, o morskim psima. Zato se sve češće postavlja pitanje: da li su morski psi uopće opasni po čovjeka kupca?

U posljednjih nekoliko decenija mnogo ljudi, naročito naučnika ihtiologa (ihtologija je nauka koja se bavi izučavanjem riba), bavi se pitanjem opasnosti od morskih pasa i pronalaženjem mjera kojima se čovjek može od njih zaštititi. Ovo istraživanje ima veliki značaj i za vojne svrhe, jer je u posljednjem ratu naročito mnogo pilota pomoraca, poslije obaranja aviona ili potapanja brodova, moralo da pliva u oceanu očekujući spasiloce.

Prije svega treba znati da u moru živi nekoliko desetina vrsta riba koje sve spadaju u rod morskih pasa, ali da samo nekoliko njih mogu da budu opasne za čovjeka. Raža, gngun ili sabljarka, spadaju također u njihov rod, ali su sasvim bezopasne, a isto tako i morska mačka, čije je tijelo gotovo isto kao i kod morskog psa koji može da napadne čovjeka. U najopasnije spadaju plavi i pjegavi morski pas. Plavi dolazi u naš Jadran sa velikim brojevima iz oceana, ma da manji primjerci žive i u Sredozemlju pa i u našem Jadranu. Dakle morski psi, i to samo nekoliko vrsta, nisu bezopasni.

Morski psi žive u svim morima, jedini predio gdje od sada nisu zapazeni to je Antarktiki. Ustanovljeno je da su oni iz južnih i toplih mora mnogo opasniji nego oni koji se sreću u morima gdje voda ne prelazi temperaturu od 30 stepeni Celzijusovih. Nek. naučnici i roniloci smatraju da temperatura vode utiče na krovčednost ove ribe, koja se inače pretežno hrani plavom sitnom ribom, otpadima hrane sa brodova ili u pristaništima: sa leševima životinja ili riba koji se bacaju u more. Znači da i morski pas ima veoma važnu ulogu sanitarnog organa u oceanima.

Poznati francuski istraživač života na moru Gilbert Dukan utvrdio je pouzdano da morski psi u južnim morima rađe napadajući na bijele ljude nego na crnce. Butler, ribolovni istraživač u francuskim kolonijama ustanovio je, da oni napadaju ona tijela koja krvare, jer oni mogu da osjete krv i na 700 metara daleko! Baš zbog ovog otkrića američka vojna

kućanda je u toku prošlog rata svoje pilote i pomorce bila snabdijela nekim šupljikavim kutijama u kojima se nalazila neka materija koja je prilikom dodira sa morskom vodom širila miris koji je neutralizirao miris krvi. Na taj način ranjenici su bili zaštićeni od napada morskih pasa.

Engles Maks Džons vršio je opite sa tom tekućinom i ustanovio da mnogi psi u 65 posto slučajeva nisu ni pokušali da se približe zaklanoj ovci koja je bila natopljena tim preparatom. Dukan je dobio isti rezultat kada je svježe meso natopio običnom kuhinjskom vodom. Mnogi roniloci preporučuju da se u slučaju da primjetite da vam se morski pas približava više u vodi i on će otići. (Ustanovljeno je također da on ne napada iz zaleta kao, naprimjer, štuka, već se polako i oprezno približava uvijek spreman da pobjegne ako mu se nešto učini sumnjivo).

Iz statističkih podataka koje je objavio Albert Hvajtli u toku posljednjih 160 godina (od 1791. do 1951.) u Australiji u vodama kod Sidneja zabilježena su 260 napada morskih pasa na ljude od kojih je sto bilo smrtonosno. Naročito je interesantno da ova statistika pokazuje da su samo pet ronilaca bisera nastradali od njih. To znači da su ljudi koji imaju naočare ili masku za gledanje u moru u daleko manjoj opasnosti od onih koji je nemaju. Ovo potvrđuje i podatak o podvodnim ribolovcima, kojih sada u svijetu ima nekoliko stotina hiljada a procenat nastradalih od morskih pasa je nevjerojatno mali, čak nije ni jedan posto. Zašto je to tako? Zato što onaj tko ima masku za gledanje u moru vidi da mu se približava morski pas i jednostavno izlazi na obalu. Isto tako ova statistika je pokazala da je najviše ljudi nastradalo na otvorenom moru kada su ulazili ili izlazili iz vode na mjestima gdje je dubina bila preko 50 m.

Danas ima već veoma mnogo podvodnih ribolovaca koji su se ne samo srećali već koji su i lovili morske pse: to one najopasnije. Naravno, da ti susreti nikada nisu sasvim bezopasni ali je bilo veoma malo slučajeva prilikom tih susreta kada su morski psi obručali pažnju na ronilocu. Naravno, kada ronilac ima namjeru da ga ulovi pa ga rani, onda je on opasan i hoće da napadne, ali i tada više puta se događalo da pobjegne u dubinu nego što pokušava da se osveti napadaču. Ne treba nikada zaboraviti da i morski pas ima istu psihologiju kao i sve druge životinje, a kao što nam je poznato, u normalnim uslovima, a to znači kada životinje imaju hrane, onda iz čista mira nijedna životinja ne će napasti čovjeka, osim u avanturističkim romanima, a na filmskom platnu.

Sportski ribolovci oni sa pod-

vodnim puškama, koji love oko otoka Mauricijusa, veoma često sreću sa morskim psima i još se nije desilo da je neki bio napadnut. Oni se žale da im morski psi krađu sa harpuna ribu koju ulove.

O tome kako se morski psi ponašaju prema žrtvi mogli smo najbolje da vidimo u filmu »Svijet tišine« od Kustoa, kada je čitav čopor morskih pasa od 2 do 3 metra dužine jeo ranjenog kita. U toj sceni smo vidjeli da morski pas ne može da se okrene na leđa da bi ugrizao.

Kako onda objasniti toliko slučajeva u kojima su morski psi pojeli ljude, recimo na našem Jadranu. Prije svega veoma je rijetko sasvim pouzdano ustanovljeno da je netko zaista nastradao od morskog psa, jer je more uvijek zbog svog tajanstvenog i čovjeku još uvijek nedovoljno poznatog plavetnila stvaralo utiske predjela iz kojih stalno vrebaju nemani. Čak n: onaj slučaj od prije tri godine u Budvi ni do danas nije mogao da bude točno rekonstruiran, niti je pouzdano utvrđeno da se radi o nesreći: sa morskim psom a ne o davljenju. Francuski istraživač Dukan kaže u jednom svom djelu da za posljednjih 100 godina na francuskoj obali gdje se svake godine nalazi svakog dana po nekoliko miliona kupuća u moru nije pouzdano ustanovljen nijedan slučaj da je morski pas pojeo čovjeka, iako ih svake godine ima kao i na svim obalama Sredozemlja.

Iz svega ovoga može se izvući, slijedeći zaključak: morski psi nisu bezopasni, ne treba se kupati gdje je dubina veća od 50 metara, a sigurnije se čovjek osjeća ako se kupava sa maskom za gledanje u moru.

»ŠIBENSKI« LISTE

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik:
Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

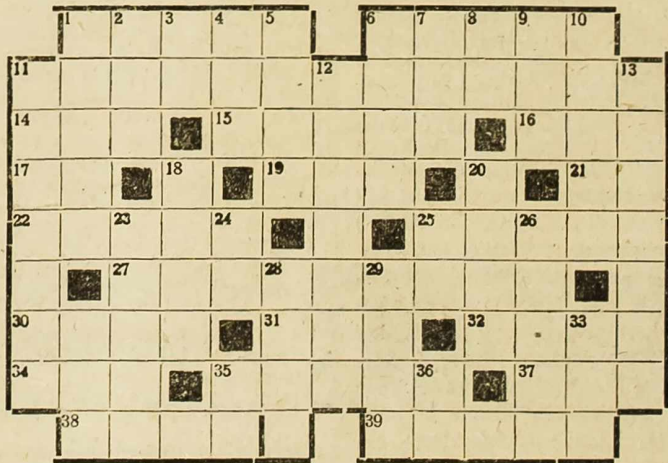
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpiata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Štampano u »STAMPA« - Šibenik

Križaljka

VODORAVNO: 1. gornji dio prostora, 6. jedna evropska prijestolnica, 11. vrsta obrtnika, 14. dvoje zajedno, 15. muško ime, 16. veća vremenska razdoblja, 17. jezero u sjevernoj Škotskoj, 19. obor, 21. dva različita konsonanta, 22. prezlime nekad čuvenog talljanskog nogometnog reprezentativca, 25. navod, 27. udometi, 30. strano muško ime, 31. slovo grčke abecede, 32. općinsko područje (turc.), 34. kratica za alkaloid, 35. odabrano društvo, 37. ime književnika Finčija, 38. obrazina, 39. brdo kraj Beograda.

OKOMITO: 1. odašljati, 2. kastran, 3. dva različita konsonanta, 4. ime karikaturiste Beisingera, 5. dio ruke ili noge, 6. Obar, 7. trina, 8. kemijski simbol za iridij, 9. grčki otok u Cikladima, 10. žila kucavica, 11. vrsta književnog djela, 12. staviti u lance, 13. osoba koje se brinu za održavanje puteva, 18. volja, zanos, 20. resa, rojta, 23. onakva (prov.), 24. pravak, 25. konsonant i vokal, 26. grad u NR Srbiji, 28. mlado jedne domaće životinje, 29. narodno žensko ime, 33. adzacija, 35. vokal i konsonant, 36. inicijal starokavkaskvog kroničara.

Rješenje križaljke iz prošlog broja: Vodoravno: 1. papir, 5. Vassas, 10. Nazor, 12. rak, 14. r. r. 15. A(ntun) A(ugustinić), a, 16. i, k, 17. ta, 18. Oktavijan, 21. post, 23. se, 24. epika, 26. avion, 28. so, 30. utok, 31. sekvestracija, 32. Tr, 33. ko, i, 34. ri, 35. os, 36. Atena, 37. Banat.

J. V.

Na igralištu i oko njega

Subota. Uoči nogometnog susreta »Šibenik« — »Varteks«.

Nalazio sam se u brijačnici. Neko vrijeme sam mudro šutio, što je izazivalo i suviše očiglednu radoznalost prisutnih. Zatim sam se našao pod tušem nepovjerenja mog brice.

— Vi šutite, druže? — reče moj brijač nimalo ljubavno.

Počelo je, pomislim. Zatim odvratim glasnije:

- Prehladen sam.
- A što mislite o utakmici? nastavi on neumoljivo. Kako će ispasti?
- Pa, ovaj... ispast će. Naravno.
- Ispast će! Tko?
- Iz kombinacije?
- Oni ili naši.
- Da.
- Hja. Prokljuvio sam ja odmah tvoju šutnju.
- Šutnja je zlato, posluših se poslovičnom izrekom.
- Mislite li da ih naši ne će otpremiti sa par golova razlike?
- Ne znam — slegho rame-nima.
- Ali, zaboga, ti bi to trebao znati. Uostalom, zar vi ne živite u našem gradu?
- Znam, ali vam to ne ću reći.
- Ne ćete reći!?
- Ne.
- A zašto?
- Zato što kod DOZ-a nisam osigurao moje grlo...

- Od moje britve?
- Možda.
- Navijaš za strance?
- Ne, nego za vrance.
- Smatraš nas konjima?
- To mi nije ni na kraj pameti: Ali naši ljudi ne mogu biti stranci u svojoj vlastitoj zemlji.
- Ali bliža je košulja od kaputa.
- Ljeti je i ona suvišna. Kaput je skuplji.
- Britva je počela strugati po mom licu, a ja sam se preznojjavao. Šutio sam šutnjom mučenika.
- Kad sam bio očerupan poput kokoši izletih iz brijačnice ravno u trafikku. Zigalo me je u desnom koljenu.
- Nešto s tobom nije u redu? — primjeti trafikant.
- Ne, — rekoh. Ziga me u koljenu, Uskoro mora doći do kiše.
- Valjda ne misliš na pravu vlačnu kišu?
- Na koju drugu da mislim?
- Na kišu golova. Udesit ćemo ih da će se dugo sjećati Šibenika.
- Poučen iskustvom iz brijačnice rekoh:
- Naravno da ćemo ih udesiti.
- Sa koliko golova razlike?
- Pet — odvrati bez kolebanja.
- Pušiš li »Kamel«. Samo iz-

voll. Dvije kutije sam dobio na dar.

Tako smo u našem nemiru sačekali nedjeljno popodne.

Nalazio sam se na sredini stisnut kao sardina u kutiji. To je bila prava košnica. Znoj je ujedao za oči, košulje i majice ljepiše se za leđa, ali nitko se nije potužio na sparinu, na sunce koje je nemilosrdno žarilo.

Počinja... Čuo se pljesak širom stadiona. Sve se pretvorilo u nerv. U oko i uho.

Vrijeme prolazi. Nervoza sve veća.

Odjednom na stadionu, kao u uzavrelom loncu.

— Go-ol!

U zrak su poletjele kape, marame, novčarke (prazne, naravno). Nastalo je griježenje. Čestitke su se udvostručile. Oklade također.

— Tako valja momci! To tražimo od vas!

Zatim su golovi zaredali kao pljusak. Klicanje se pretvorilo u urnebes. I svi ti naši igrači, od vratara do navalnog reda, postadoše čakom junaci dana. Svi raniji porazi, svi nedostaci su zaboravljeni i oprošteni.

Nikakvih grubih ispada nije bilo. Ništa nedozvoljenog; ništa izvan granica pristojnosti. Ovo se može ubrojiti u našu drugu pozitivnu bilansu.

P. Bilušić